

THE CULTURAL HERITAGE THAT WE SHARE

A Selection of Projects Funded by the

European Union and Member States

**PAYLAŖTIĐIMIZ
KÜLTÜREL MİRAS**

Avrupa Birliği ve Üye Devletler
Tarafından Fonlanan Projelerden Bir Seçki

**THE CULTURAL HERITAGE
THAT WE SHARE**

A Selection of Projects Funded by the
European Union and Member States

PAYLAŞTIĞIMIZ KÜLTÜREL MİRAS

Avrupa Birliği ve Üye Devletler Tarafından Fonlanan Projelerden Bir Seçki

Yayın Yılı	2025
Fotoğraflar	A. Schachner, B. Waszk, DAI İstanbul, Doğu Anadolu'daki Arkeolojik Misyon Roma Sapienza Üniversitesi, EUD Projesi Arşivi, Erdem Kırım, Fokke Gerritsen, Hierapolis'teki İtalyan Arkeolojik Misyon Arşivi (MAIER), Isabelle Pimouguet-Pédarros, Justine Gaborit, Karya ve Kapadokya'daki Misyon Arşivi Tuscia Viterbo Üniversitesi, Levent Karaoğlu, Merhan Anık, N. Gail, OeAW/OeAI, Olivier Henry, Prof. Peter Talloen, Selda Tan Dilek, Stéphane Compoinntt, Türk-İtalyan Karkamış Arkeolojik Keşfi, U. Mania.
Yayıncı	Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu
Website	https://www.eeas.europa.eu/delegations/turkiye_tr

Tüm hakları Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu'na aittir.

Bu yayının içeriği Avrupa Birliği ve Avrupa Komisyonu'nun pozisyonunu veya görüşünü yansıtmamaktadır.

© Avrupa Birliği, 2025 Aksi ifade edilmedikçe, kaynağın belirtilmesi koşuluyla çoğaltmaya izin verilir. Metin ve multimedya bilgilerinin (ses, görüntü, yazılım, vb.) çoğaltılması veya kullanılması için önceden izin alınması gereken hallerde, bu izin yukarıda belirtilen genel amaçlı izni iptal eder ve kullanımla ilgili her türlü kısıtlamayı açıkça belirtir.

THE CULTURAL HERITAGE THAT WE SHARE

A Selection of Projects Funded by the European Union and Member States

Publication Year	2025
Photographs	Archaeological Mission in Eastern Anatolia, Sapienza University of Rome, Archive of the Italian Archaeological Mission in Hierapolis (MAIER), Archive of the Mission in Karya and Kapakokya Tuscia University of Viterbo, A. Schachner, B. Waszk, DAI İstanbul, Erdem Kırım, EUD Project Archive, Fokke Gerritsen, Isabelle Pimouguet-Pédarros, Justine Gaborit, Levent Karaoğlu, Merhan Anık, N. Gail, OeAW/OeAI, Olivier Henry, Prof. Peter Talloen, Selda Tan Dilek, Stéphane Compoinntt, Turco-Italian Archaeological Expedition at Karkemish, U. Mania.
Publisher	Delegation of the European Union to Türkiye
Website	https://www.eeas.europa.eu/delegations/turkiye_en

All rights are reserved by the Delegation of the European Union to Türkiye.

The contents of this publication do not necessarily reflect the position or opinion of the European Union and the European Commission.

© European Union, 2025 Reproduction is authorised, provided the source is acknowledged, save where otherwise stated. Where prior permission must be obtained for the reproduction or use of textual and multimedia information (sound, images, software, etc.), such permission shall cancel the above-mentioned general permission and shall clearly indicate any restrictions on use.

Dear Reader,

You hold in your hands a precious photo album dedicated to the timeless beauty and rich diversity of the cultural heritage we are committed to preserving together.

Produced by the Delegation of the European Union (EU) to Türkiye in close cooperation with Embassies of the EU Member States in Ankara, it is more than a collection of photographs. It is a journey through time, memory, and heritage. Each image whispers a story - of resilience, diversity, and the places that have shaped communities for generations.

The year 2025 marks UNESCO's 80th anniversary - a global commitment to protecting culture and knowledge. It is with great pleasure that I present to you this photo album, a tribute to that collective responsibility.

Through these photographs, we celebrate our cultural heritage projects carried out by the European Union, its Member States, and Türkiye. It is a visual journey that reflects the deep and meaningful cooperation between us.

We embrace the beauty we inherit and the responsibility we share in safeguarding cultural heritage. It's not just about the past; it is about identity, belonging, and the values we pass on. It weaves connections across borders and through time.

As you turn each page, I hope that you will immerse yourself in the magical landscapes and architecture of Türkiye, feel the emotions that they inspire, and appreciate even more our common efforts to cherish, protect, and celebrate our shared history and culture.

What we protect today will inspire our shared future.

Enjoy the journey!

Ambassador Thomas Ossowski
Head of the Delegation of the European
Union to Türkiye

Değerli okuyucu,

Birlikte korumaya kararlı olduğumuz kültürel mirasın zamansız güzelliğine ve zengin çeşitliliğine adanmış değerli bir fotoğraf albümünü elinizde tutuyorsunuz.

Avrupa Birliği (AB) Türkiye Delegasyonu tarafından Üye Ülkelerin Ankara'daki Büyükelçilikleri ile yakın işbirliği içerisinde hazırlanan bu albüm, bir fotoğraf koleksiyonundan çok daha fazlasıdır. Zaman, hafıza ve kültürel mirastan geçen bir yolculuktur. Her bir fotoğraf karesi, nesiller boyunca toplumları şekillendiren dayanıklılık, çeşitlilik ve mekânlar hakkında bir hikâye fısıldıyor.

2025 yılı, kültür ve bilginin korunmasına yönelik küresel çaplı bir taahhüdü temsil eden UNESCO'nun 80. yıldönümüdür. Bu kolektif sorumluluğa bir saygı ifadesi niteliğindeki bu fotoğraf albümünü sizlere sunmaktan büyük memnuniyet duyuyorum.

Bu fotoğraflar aracılığıyla Avrupa Birliği, Üye Devletler ve Türkiye tarafından yürütülen kültürel miras projelerimizi sizlerle paylaşıyoruz. Bu, aramızdaki derin ve anlamlı işbirliğini yansıtan görsel bir yolculuktur.

Bizlere miras bırakılan güzellikleri ve kültürel mirasın korunmasında paylaştığımız sorumluluğu kucaklıyoruz. Bu sadece geçmişle değil; kimlik, aidiyet ve aktardığımız değerlerle ilgilidir. Sınırların ötesinde ve zaman içerisinde bağlantılar örer.

Çevirdiğiniz her sayfayla Türkiye'nin büyümlü manzaraları ve mimarisine dalıp gitmenizi, uyandırdığı duyguları hissetmenizi ve ortak tarihimizi ve kültürümüzü yaşatma, koruma ve kutlama yönündeki ortak çabalarımızı daha fazla takdir edebilmenizi umuyorum.

Bugün koruduklarımız ortak geleceğimizi şekillendirecektir.

Keyifli bir yolculuk olmasını dilerim!

Büyükelçi Thomas Ossowski
AB Türkiye Delegasyonu Başkanı

Fotoğraf/Fig: EUD Proje Arşivi - EUD Project Archive

**ADANA - ADANA'NIN KÜLTÜREL MİRASI:
UNUTULMAYA YÜZ TUTMUŞ YEMEK
KÜLTÜRÜNÜN ORTAYA ÇIKARILMASI
PROJESİ**

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yürütülen “Ortak Kültür Mirası: Türkiye ve AB Arasında Koruma ve Diyalog Hibe Programı” çerçevesinde “Adana’nın Kültürel Mirası: Unutulmaya Yüz Tutmuş Yemek Kültürünün Ortaya Çıkarılması” projesi hayata geçirildi. Çukurova Üniversitesi ile Wigwam Clubs İtalya iş birliği ve Adana Toroslar Federasyonu koordinatörlüğünde yürütülen projede Adana’nın unutulmaya yüz tutmuş asırlık yemek tarifleri gelecek nesillere aktarılmak üzere görsel ve yazılı olarak kayıt altına alındı.

**ADANA - REVEALING ADANA'S
CULTURAL HERITAGE: REVITALISING
FORGOTTEN CULINARY TRADITIONS
PROJECT**

The Revitalising Forgotten Culinary Traditions project has been implemented under the “Joint Cultural Heritage: Preservation and Dialogue between Türkiye and the EU Grant Programme.” It was conducted by the Republic of Türkiye Ministry of Culture and Tourism and the “Adana’s Cultural Heritage: Revitalising Forgotten Culinary Traditions” project. It was delivered in collaboration with Çukurova University and Wigwam Clubs Italy and coordinated by the Adana Toroslar Federation. The project aims to preserve and document Adana’s forgotten century-old recipes for future generations through visual and written records.

2

Fotoğraf/Fig: Selda Tan Dilek

ADİYAMAN - ADİYAMAN'DA TURİZM SEKTÖRÜNÜN CANLANDIRILMASI PROJESİ

Adıyaman Valiliği tarafından yürütülen projede, dünyaca ünlü Nemrut Dağı Milli Parkı ve tarihi Kommagene Krallığı'na ev sahipliği yapan Adıyaman'ın, turizm potansiyelinin artırılması hedeflendi. Altyapı çalışmaları, çevre düzenlemeleri, sergi, gösteri ve ziyaretçi karşılama merkezlerinin inşası ve yeni alınan elektrikli minibüsler sayesinde Nemrut Dağı Milli Parkı'nın çekiciliği artırıldı.

ADİYAMAN - REVITALISING THE TOURISM SECTOR IN ADİYAMAN PROJECT

The project, implemented by the Adıyaman Governorship, aimed to enhance the tourism potential of Adıyaman, which is home to the world-renowned Mount Nemrut National Park and the historic Kingdom of Commagene. The appeal of Mount Nemrut National Park has been enhanced through upgrades in infrastructure, landscaping and the construction of exhibition, performance and visitor reception centres. New electric minibuses have also been introduced.

AKSARAY - GABAR/RACCTURK PROJESİ

Fransa Cumhuriyeti Avrupa ve Dışişleri Bakanlığı'nın Kazılar Komisyonu tarafından finanse edildi. Güzelyurt, Sivrihisar ve Akyamaç'ın (Aksaray ili) karmaşık peyzajını anlamayı hedefledi. Neolitik çağlardan bu yana iskân edilen bu bölgede, antik çağdan modern çağa kadar uzanan dönemden kalan kayaya oyulmuş ve inşa edilmiş yapılar bulunuyor. Bu peyzaj, Hristiyanlığın kökenlerine dayanan efsaneler barındırıyor. Arkeoloji, coğrafya ve antropolojiyi bir araya getiren bu proje, Kapadokya'nın uzun vadeli kırsal tarihini daha iyi anlayabilmek için alanın iskân tarihini anlamayı ve Kızıl Kilise'nin korunmasına katkıda bulunmayı amaçlıyor.

AKSARAY - GABAR/RACCTURK PROJECT

The GABAR/RACCTURK project is financed by the Excavations Commission of the French Ministry for Europe and Foreign Affairs. The project aims to understand the complex landscape of the cities of Güzelyurt, Sivrihisar, and Akyamaç in the province of Aksaray. Continuously inhabited since the Neolithic period, this region is home to rock-cut and built structures dating from antiquity to the modern era. The landscape is also rich in legends rooted in the origins of Christianity. Bringing together archaeology, geography, and anthropology, the project seeks to better understand the settlement history of the area and to contribute to the preservation of the Kızıl Church, with the broader goal of shedding light on the long-term rural history of Cappadocia.

Fotoğraf/Fig: EUD Proje Arşivi - EUD Project Archive

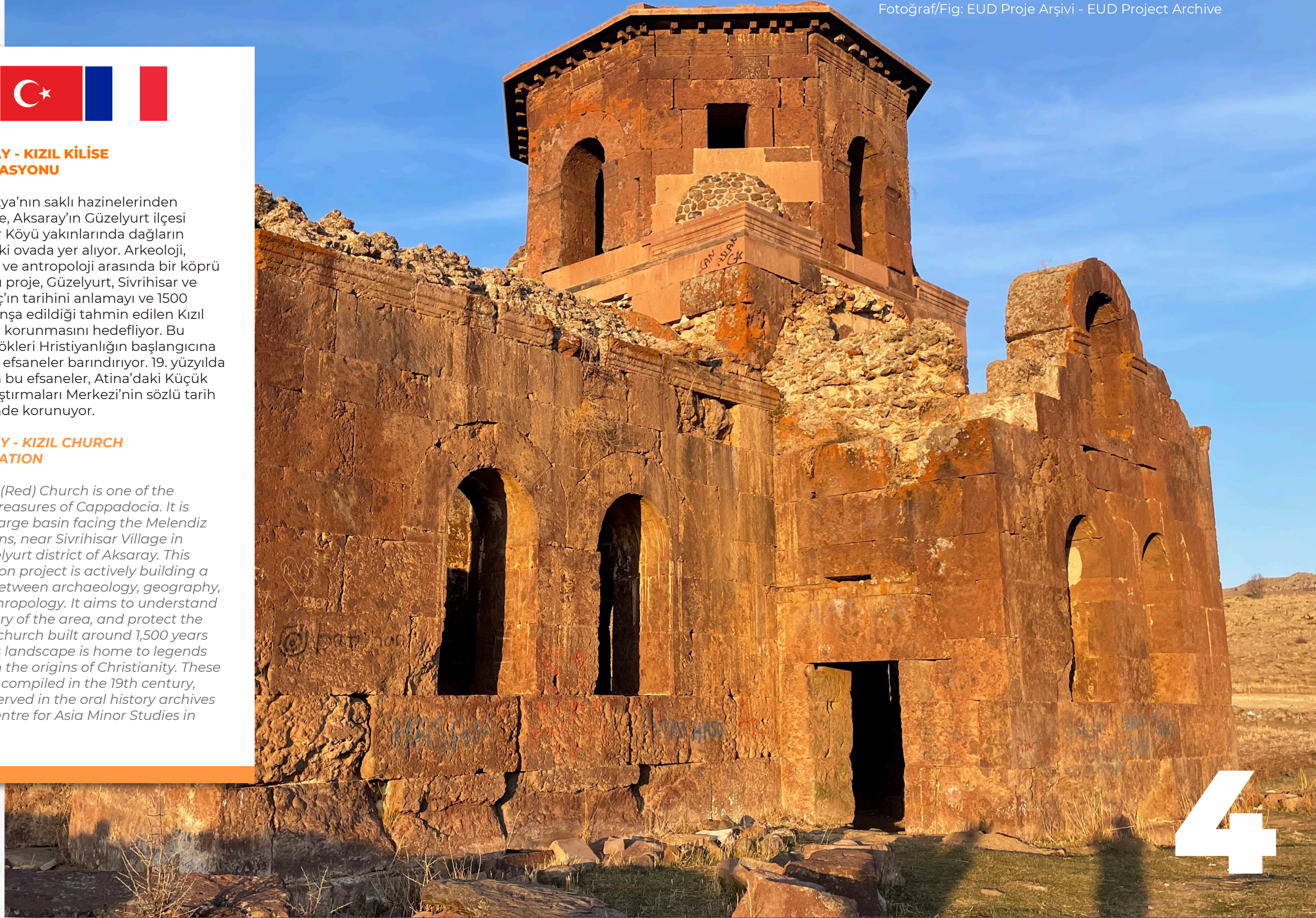
AKSARAY - KIZIL KİLİSE RESTORASYONU

Kapadokya'nın saklı hazinelerinden Kızıl Kilise, Aksaray'ın Güzelyurt ilçesi Sivrihisar Köyü yakınlarında dağların arasındaki ovada yer alıyor. Arkeoloji, coğrafya ve antropoloji arasında bir köprü kuran bu proje, Güzelyurt, Sivrihisar ve Akyamaç'ın tarihini anlamayı ve 1500 yıl önce inşa edildiği tahmin edilen Kızıl Kilise'nin korunmasını hedefliyor. Bu peyzaj, kökleri Hristiyanlığın başlangıcına dayanan efsaneler barındırıyor. 19. yüzyılda derlenen bu efsaneler, Atina'daki Küçük Asya Araştırmaları Merkezi'nin sözlü tarih arşivlerinde korunuyor.

AKSARAY - KIZIL CHURCH RESTORATION

The Kızıl (Red) Church is one of the hidden treasures of Cappadocia. It is set in a large basin facing the Melendiz Mountains, near Sivrihisar Village in the Güzelyurt district of Aksaray. This restoration project is actively building a bridge between archaeology, geography, and anthropology. It aims to understand the history of the area, and protect the ancient church built around 1,500 years ago. This landscape is home to legends rooted in the origins of Christianity. These legends, compiled in the 19th century, are preserved in the oral history archives of the Centre for Asia Minor Studies in Athens.

Fotoğraf/Fig: EUD Proje Arşivi - EUD Project Archive

5

Fotoğraf/Fig: OeAW/OeAI

ANTALYA - LIMYRA ANTİK KENTİ

Türkiye'nin güneybatısında, Doğu Likya'da bulunan Limyra Antik Kenti'nde ilk arkeolojik araştırmalar 1882 yılında Avusturya Bilimler Akademisi tarafından başlatıldı. Kentteki kazı çalışmalarına ise 1969 yılında Alman Arkeoloji Enstitüsü öncülük etti; 1983'ten itibaren bu çalışmalar Viyana Üniversitesi tarafından yürütölmeye başlandı. Çalışmalar 2002'den bu yana Avusturya Arkeoloji Enstitüsü'nün yönetiminde devam ediyor. Limyra, Likya bölgesinin önde gelen kentlerinden biriydi; yerel hükümdar Perikles (yaklaşık M.Ö. 380-360) tüm bölgeyi fethettikten sonra Limyra'yı başkenti yaptı. Kentin en önemli yapıları arasında Perikles Heroon'u, Ptolemaios Hanedanı için bir hükümdar kült binası olan Ptolemaion ve Limyra'da ölen İmparator Augustus'un torunu ve evlatlığı Gaius Caesar (M.S. IV) için yapılan bir kenotaf (boş mezar anıtı) bulunuyor. Güçlü şehir surları, doğal kayaya oyulmuş evlerin yanı sıra şehrin klasik dönemden kalma çok sayıda mezarın bulunduğu kaya nekropolleride dikkat çekiyor. Avusturyalı ve Türk arkeologlar ve restoratörler Limyra'nın kültürel mirasını kazılarla ortaya çıkartmak ve onu korumak için ortak çalışmalarını sürdürüyorlar.

ANTALYA - LIMYRA ANCIENT CITY

The first archaeological investigations by the Austrian Academy of Sciences in the city of Limyra, located in eastern Lycia (SW Türkiye), took place as early as 1882. Excavations began in 1969 by the German Archaeological Institute and became an undertaking of the University of Vienna in 1983. Since 2002 they have been under the direction of the Austrian Archaeological Institute. Limyra was one of the leading cities of Lycia and became its capital after the conquest of the entire region by the local ruler Pericles (ca. 380-360 BC). The city's most important buildings include the Heroon of Pericles, the Ptolemaion – a ruler's cult building for the Ptolemaic dynasty – and the Cenotaph for Gaius Caesar, the grandson and adopted son of Emperor Augustus, who died in Limyra in the year 4 AD. In addition to the mighty city walls and the houses carved into the natural rock, the city's rock necropoleis from the classical period with numerous tombs are also characteristic. Austrian and Turkish archaeologists and restorers have been working together to excavate and preserve the cultural heritage in Limyra.

ANTALYA - MYRA ANTİK KENTİ

Antalya'nın yaklaşık yüz kilometre batısında yer alan Myra, Helenistik ve Roma dönemlerinde Likya'nın en önemli kentlerinden biriydi. Fransa tarafından desteklenen "Myra-Andriakè - tahkimatlar ve bölgeyi koruma" başlıklı arkeolojik misyonun bir parçası olarak ve Türkiye ile yapılan bilimsel iş birliği anlaşması çerçevesinde; Nantes Üniversitesi Eskiçağ Tarihi Profesörü Isabelle Pimouguet-Pédarros ve ekibi, Antalya'daki Akdeniz Üniversitesi'nin iş birliğiyle 2011-2018 yılları arasında Myra, bölgesi ve Myra'nın batısında yer alan limanı Andriakè'de bir arkeolojik misyon gerçekleştirdi. Myra'nın kent dışı surlarının çoğu Helenistik döneme ait ve Likya'daki en iyi korunmuş surlar arasında yer alıyor. Fransız araştırmacılar ile Akdeniz Üniversitesi'nden Türk meslektaşları arasındaki iş birliği, 2003 yılında Termessos bölgesinde ve özellikle Kelbessos'ta gerçekleştirilen yüzey araştırmaları ile başladı. Tahkimatların incelenmesinin ardından askeri heykellerin (Kitanaura mezarları) incelenmesine geçildi. Araştırmalar, Myra'nın antik kalıntılarını, özellikle de tiyatroyu, kaya mezarlarını ve akropoldeki sur duvarının Klasik ve Helenistik dönemlere tarihlenen büyük bir bölümünü ortaya çıkardı.

ANTALYA - MYRA ANCIENT CITY

Located about a hundred kilometres west of Antalya, Myra was one of the most important cities of Lycia during the Hellenistic and Roman periods. France supported an archaeological mission called "Myra-Andriakè - fortifications and defence of the territory". It was carried out within the framework of a scientific cooperation agreement with the government of Türkiye. From 2011 to 2018, a team of experts studied Myra, its region and its port, Andriakè, which is located west of Myra. The team was led by Isabelle Pimouguet-Pédarros, Professor of Ancient History at the University of Nantes in collaboration with the Akdeniz University of Antalya. Most of Myra's extra-urban fortifications date from the Hellenistic period and are among the best-preserved sites in Lycia. The collaboration between the French researchers and their Turkish colleagues from Akdeniz University began in 2003, with prospecting activities carried out in the Termessos area and at Kelbessos. The study of the fortifications was followed by the study of the military sculpture (Kitanaura tombs). Research has brought to light the ancient remains of Myra, including the theatre, rock tombs and a long section of the acropolis fortification wall dating from the Classical and Hellenistic periods.

Fotoğraf/Fig: Archives of the French Mission Myra-Andriakè
(Isabelle Pimouguet-Pédarros)

BİTLİS / AHLAT - TARİHİN GÖRGÜ TANIKLARI AYAĞA KALKIYOR PROJESİ

Ahlat Doğa ve Kültürel Mirası Yaşatma Derneği, Ahlat Kaymakamlığı, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Ahlat Müze Müdürlüğü, Bitlis Kültür ve Turizm Müdürlüğü ve İtalyan Smart Derneği, bu proje kapsamında iş birliği yaptı. Proje, Orhun Abidelerinin Anadolu'daki temsilcisi olarak kabul edilen ve XII-XVI. yüzyıllara dayanan Ahlat Selçuklu Meydan Mezarlığı'nda onarım, zemin güçlendirme ve liken temizliği çalışmalarını içeriyor. Ayrıca, mezarlığın tanıtımı dijital ortamda da yapıldı.

BİTLİS / AHLAT - THE WITNESSES OF HISTORY ARE BEING REVIVED PROJECT

Six organisations joined forces to breathe new life into the historic Ahlat Seljuk Cemetery. They were the Ahlat Nature and Cultural Heritage Preservation Association, Ahlat District Governorship, Van Yüzüncü Yıl University, Ahlat Museum Directorate, Bitlis Provincial Directorate of Culture and Tourism, and the Italian Smart Association. This initiative focused on restoration, ground stabilisation, and lichen cleaning at the Ahlat Seljuk Cemetery, which dates back to between the 12th and 16th centuries and is considered the Anatolian counterpart to the Orkhon Inscriptions. Additionally, the cemetery's promotion was carried out digitally.

7

Fotoğraf/Fig: Erdem Kırım

Fotograf/Fig: Prof. Peter Talloen, Bilkent University

BURDUR - SAGALASSOS ARKEOLOJİK ARAŞTIRMA PROJESİ

Helenistik, Roma ve Bizans dönemlerinde Pisidia bölgesinin önemli bir merkezi olan ve en parlak çağını Roma İmparatorluk Dönemi'nde (M.S. I-III. yy.) yaşayan Sagalassos Antik Kenti, 2009 yılında UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi'ne alındı. Belçikalı Arkeolog Marc Waelkens liderliğinde 1980'lerde başlayan proje; bugün Peter Talloen'in yönetiminde, Bilkent Üniversitesi, KU Leuven, Koç Üniversitesi ve Brüksel Üniversitesi'nden uzmanlar iş birliğiyle yürütülüyor. Çalışmaların odağında Sagalassos'un tarihini ortaya çıkarmak, anıtlarını korumak, çevresel ve kültürel bağlamını anlamak yer alıyor. Faaliyetler arkeoloji, çevre bilimi ve kültürel miras koruma gibi farklı alanları kapsıyor. Ziyaretçilerin antik kentin görkemini deneyimlemesi için Antonine Nymphaeum gibi ikonik yapılar restore edilirken yerinde bilgilendirme panelleri ve dijital platformlarla kentin tarihi erişilebilir hâle getiriliyor.

BURDUR - SAGALASSOS ARCHAEOLOGICAL RESEARCH PROJECT

Sagalassos was a prominent centre in the Pisidia region during the Hellenistic, Roman, and Byzantine periods, flourishing most during the Roman Imperial era (1st–3rd centuries CE). The ancient city was included in the UNESCO World Heritage Tentative List in 2009. The project began in the 1980s under the leadership of Belgian archaeologist Marc Waelkens. Now directed by Peter Talloen, the project is a collaborative effort involving senior researchers from Bilkent University, KU Leuven, Koç University, and Brussels University. The team focuses on uncovering Sagalassos' history, preserving its monuments, and understanding its environmental and cultural contexts. Its activities include a variety of research areas, integrating archaeology, environmental science, and cultural heritage preservation. Meanwhile, architectural conservation experts work on restoring iconic structures like the Antonine Nymphaeum, allowing visitors to experience the grandeur of the ancient city. Public engagement initiatives include reconstructed monuments, interpretive panels on-site, and digital platforms that make the city's history accessible to audiences worldwide.

ÇORUM - BOĞAZKÖY - HATTUŞA'DA KÜLTÜREL MİRASIN KORUNMASI

Hitit başkenti Hattuşa'da (UNESCO Dünya Mirası listesinde yer alır) yapılan uzun süreli araştırmalar, tüm dönemlere ait binaların duvarlarının, taş temeller üzerine oturan, kerpiçle doldurulmuş ahşap bir çerçeveden inşa edildiğini ortaya koydu. Sahadaki zorlu hava koşulları nedeniyle çoğunlukla sadece taş temeller sağlam kalmış durumda. Bu durum koruma için çeşitli güçlükler ortaya çıkarıyor. Ancak P. Neve, bu güçlükleri, 1960'lardan beri uygulanan "Hattuşa Sistemi" adlı restorasyon yöntemiyle aştı. Bu yöntemde kazı alanları, kazılardan çıkan molozlarla dolduruluyor ve taş temeller, binaların ana hatları yüzeyde ziyaretçiler tarafından görülebilecek şekilde taş molozlarla yükseltiliyor. On yıllar boyunca tutarlı şekilde uygulanan bu yaklaşım, alana yeknesak bir görünüm kazandırarak Tunç Çağı'ndan kalan bu kentin büyük ölçüde bozulmamış doğal ortamında deneyimlenmesine fırsat veriyor.

ÇORUM - BOĞAZKÖY - HATTUŞA PROTECTION OF CULTURAL HERITAGE

In the Hittite capital of Hattusha (a UNESCO World Heritage site), long-term research has shown that the walls of buildings from all time periods were constructed of a timber frame filled with mud bricks, resting on stone foundations. Due to the harsh weather conditions, only the stone foundations generally remain intact. This presents particular challenges for preservation, which P. Neve was able to overcome with his "Hattusha System" of restoration, applied since the 1960s. The excavation areas are filled with the rubble from the digs, and the stone foundations are raised with the stone rubble in such a way that the outlines of the buildings are visible to visitors at the surface. This consistent approach over decades gives the site a uniform appearance, allowing the Bronze Age city to be experienced within its largely undisturbed natural environment.

Fotoğraf/Fig: Boğazköy-Hattuşa (A. Schachner, Boğazköy Örenyeri Arşivi, Archive of the Boğazköy-Site, DAI İstanbul)

DENİZLİ - FRİGYA HİERAPOLİSİ

Frigya'daki Hierapolis arkeolojik alanı, Küçük Asya'nın Roma-İmparatorluk dönemine ait temsili en yüksek anıtsal mimari mirasını taşıyor. İtalyan Arkeoloji Misyonu'nun Türkiye hükümeti adına yaklaşık 70 yıldır bölgede yürüttüğü kazı ve restorasyon faaliyetleri; Helenistik çağdan bu yana uzun refah dönemlerinin yanı sıra deprem felaketlerinin de damga vurduğu kentin yüzlerce yıllık tarihini anlatan traverten ve mermerden yapılmış görkemli mimarilerin yeniden halkla buluşturulmasını mümkün kıldı. Roma İmparatorluğu'nun en büyük anıtsal çeşmelerinden biri olan mabedin Nymphaeum'u, heybetli traverten duvarlarıyla Hierapolis manzarasına halen hâkim. Proje, anıtın ve görkemli mermer dekorasyonunun korunmasını ve değerinin artırılmasını amaçlayan fay hattı üzerine inşası dahil olmak üzere özel teknolojik çözümlerle bir dizi müdahaleyi kapsıyor.

DENİZLİ - HIERAPOLIS OF PHRYGIA

The archaeological site of Hierapolis in Phrygia preserves a monumental architectural heritage that is among the most representative of Roman Imperial Asia Minor. Excavation and restoration activities carried out by the Italian Archaeological Mission at the site for nearly 70 years upon mandate from the Turkish government, have allowed the public to rediscover grandiose travertine and marble structures, which narrate the city's multi-century history, marked since the Hellenistic period by long periods of prosperity as well as catastrophic seismic events. The Nymphaeum of the Sanctuary, a monumental fountain among the largest in the Roman Empire, still dominates the landscape of Hierapolis with its imposing travertine masonry. The project foresees a series of targeted interventions aimed at the preservation and enhancement of the monument and its sumptuous marble decoration, including the technological solutions adopted to construct it above a seismic fault among other things.

Fotoğraf/Fig: Archive of the Italian Archaeological Mission in Hierapolis (MAIER)
Hierapolis'teki İtalyan Arkeolojik Misyon Arşivi (MAIER)

Fotoğraf/Fig: Erdem Kırım

DENİZLİ - ÖDÜLLÜ DÜNYA MİRASI LAODİKEİA UYANIYOR PROJESİ

Denizli Büyükşehir Belediyesi ve Güney Ege Kalkınma Ajansı tarafından yürütülen proje kapsamında, Laodikeia Antik Kenti'nde kazı ve restorasyon çalışmalarının yanı sıra yayın çalışmaları da hayata geçirildi. İncil'de adı geçen yedi kiliseden biri olan Laodikeia Kilisesi'ne erişim sağlayan doğu-batı ve kuzey yönlü caddeler, piskopos evi ve kilise arşivi restore edilirken alanın muhafazası için bir de koruyucu çatı inşa edildi. Proje 2016 Avrupa Birliği Kültürel Miras/Europa Nostra Ödülleri'nde Mansiyon Ödülü'ne layık görüldü.

DENİZLİ - AWARD-WINNING WORLD HERITAGE LAODİKEİA REVIVAL PROJECT

Under this project led by the Denizli Metropolitan Municipality and the South Aegean Development Agency, excavation and restoration work has been carried out in the ancient city of Laodikeia, alongside publication activities. Restoration efforts included the bishop's house, the church archive, and the streets to the east, west, and north, which provide access to the archaeological site of the Laodikeia Church, one of the seven churches mentioned in the Bible. Additionally, a protective roof was constructed over the site. The project was honoured with a Special Mention at the 2016 EU Cultural Heritage/Europa Nostra Awards.

DİYARBAKIR - DİYARBAKIR KALESİ VE HEVSEL BAHÇELERİ

Fransa ile Diyarbakır şehri arasındaki tarihi bağlar oldukça köklü. IFEA'nın ilk müdürü olan Fransız arkeolog Albert Gabriel, 1930'lu ve 1940'lı yıllarda kalenin ilk restorasyonlarında önemli bir rol oynadı. O tarihten bu yana, kale ve Hevsel bahçeleri, bölgenin UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne girmesi için yürütülen çalışmaların bir parçası olarak, tarihi alanların korunmasında Fransız uzmanlığından yararlandı. Adını şehrin antik çağdaki isminden alan AMIDA (Archaeology Measure Innovation Development Anatolia) projesi kapsamında, 2017-2019 yılları arasında, Montpellier Paul Valéry Üniversitesi (Roma Tarihi kıdemli öğretim görevlisi ve proje yöneticisi Martine Assenat) ile Diyarbakır Dicle Üniversitesi'nde görevli mimar ve öğretim görevlisi-araştırmacılar tarafından koruma çalışmaları gerçekleştirildi.

DİYARBAKIR - THE DİYARBAKIR FORTRESS AND THE HEVSEL GARDENS

The historical ties between France and the city of Diyarbakır go back a long way. The French archaeologist Albert Gabriel, first director of the Institut Français d'Etudes Anatoliennes (IFEA), played a key role in the early restoration of the fortress in the 1930s and 1940s. Since then, the fortress and the Hevsel gardens have benefitted from French expertise in protection of historic sites, as part of the process of registering the site as a UNESCO world heritage site. The project is known as AMIDA after the ancient city name for Diyarbakır. It stands for Archéologie Mesure Innovation Développement Anatolie. Preservation work was undertaken from 2017 to 2019 with the Paul Valéry University in Montpellier (project manager, Martine Assenat, senior lecturer in Roman history) and Turkish architects and lecturer-researchers from the Dicle University at Diyarbakır. This collaboration led to the restoration of the site and a better understanding of its topography.

Fotoğraf/Fig: Merhan Anık, 2013, DKVD Diyarbakır Kent Arşivi

**DİYARBAKIR - DÖRT AYAKLI
MİNARE RÖLÖVE, RESTORASYON VE
RESTITÜSYON ÇİZİMİ PROJESİ**

Anadolu'nun tek dört ayaklı minaresinin korunması ve geleceğe taşınması amacıyla restorasyon öncesinde minarenin rölöve, restorasyon ve restitüsyon çizimleri hazırlandı.

**DİYARBAKIR - FOUR-LEGGED MINARET
SURVEY, RESTORATION, AND
CONSERVATION DRAWING PROJECT**

Survey, restoration, and conservation drawings were prepared to facilitate the preservation of Anatolia's unique four-legged minaret.

13

Fotoğraf/Fig: EUD Proje Arşivi - EUD Project Archive

ERZİNCAN - KÜLTÜR VE SANAT YOLUYLA DEĞİŞİM İÇİN DİYALOG PROJESİ

“Elele” kısa adıyla bilinen “Kültür ve Sanat Yoluyla Değişim için Diyalog” projesi, Avrupa Birliği’nin finansal desteğiyle Gençlik Servisleri Merkezi Derneği (GSM), Uçan Süpürge Vakfı (USV) ve Devlet Tiyatroları Opera ve Balesi Çalışanları Yardımlaşma Vakfı (TOBAV) tarafından oluşturulan bir konsorsiyum ile hayata geçirildi. Diyarbakır, Erzincan, Gaziantep, Malatya ve Mardin şehirlerinin zengin kültürel mirasından ilham alan proje kapsamında çeşitli kültür ve sanat etkinlikleri düzenlendi. Bu etkinliklerde 15-29 yaş arasındaki gençler bir araya getirilerek sanata erişim hakkı desteklendi ve ayrımcılık ve ötekileştirmenin önlenmesi amacıyla kültürlerarası diyalog köprüleri kuruldu.

ERZİNCAN - DIALOGUE FOR CHANGE THROUGH CULTURE AND ART PROJECT

The “Dialogue for Change Through Culture and Art” project, also known as “Elele” was funded by the European Union and executed by a consortium consisting of the Youth Services Centre Association (GSM), the Flying Broom Foundation (USV), and the State Theatre, Opera and Ballet Employees Foundation (TOBAV). The project organised various cultural and artistic activities, drawing inspiration from the rich cultural heritage of Diyarbakır, Erzincan, Gaziantep, Malatya, and Mardin. These events brought together young people aged 15-29, supporting their right to access art and fostering intercultural dialogue by bridging gaps and preventing discrimination and marginalisation.

14

Fotoğraf/Fig: EUD Proje Arşivi - EUD Project Archive

ERZURUM - ERZURUM, ERZİNCAN VE KARS KIŞ TURİZMİ KORİDORUNUN GELİŞTİRİLMESİ PROJESİ

Valilik, Belediye ve sivil toplum kuruluşlarının ortak girişimiyle hazırlanan projede, Erzurum, Erzincan ve Kars Kış Turizmi Koridoru geliştirilirken, her üç merkezin altyapı ve üstyapıları iyileştirildi ve destinasyon yönetimi ile tanıtımı gerçekleştirildi.

ERZURUM - DEVELOPMENT OF THE WINTER TOURISM CORRIDOR IN ERZURUM, ERZINCAN, AND KARS PROJECT

This project, prepared through a joint initiative of the Governors' offices, Municipalities, and CSOs, focused on developing the Winter Tourism Corridor in Erzurum, Erzincan, and Kars. It involved improving the infrastructure and facilities in these three centres alongside destination management and promotional efforts.

15

Fotoğraf/Fig: EUD Proje Arşivi - EUD Project Archive

16

Fotoğraf/Fig: Fokke Gerritsen

ESKİŞEHİR – EMİLİE HASPELS'İN GÖZÜNDEN DAĞLIK FRİGYA 1937-1958

Emilie Haspels, 1930'lar ile 1950'ler arasında Anadolu'daki Frig anıtları üzerine öncü araştırmalar yapmış Hollandalı bir arkeologdur. 2024 yılında Hollanda Araştırma Enstitüsü ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi öncülüğünde Haspels'in Yazılıkaya çevresindeki mirasının izini sürmek amacıyla bir Hollanda-Türkiye projesi başlamıştır. Haspels'in hâlen köyde bulunan kazı evine ilişkin mimari etüt tamamlanmış olup, ileri düzey araştırma, koruma ve eğitim projeleri planlanmaktadır. 2025 yılında, Haspels'in çektiği fotoğraflar, "Emilie Haspels'in Gözünden: Dağlık Frigya 1937-1958" adlı gezici bir sergiyle izleyiciyle buluşmaktadır. Sergi, Hollanda Ankara Büyükelçiliği tarafından Hollanda Araştırma Enstitüsü, Amsterdam Vrije Üniversitesi ve Allard Pierson Müzesi işbirliğiyle düzenlenmektedir.

ESKİŞEHİR – THROUGH THE LENS OF EMİLİE HASPELS: THE PHRYGIAN HIGHLANDS 1937-1958

Emilie Haspels was a Dutch archaeologist who conducted pioneering research on Phrygian monuments in Anatolia between the 1930s and 1950s. In 2024, a Dutch-Turkish project was launched to trace Haspels' legacy in the region around Yazılıkaya, led by the Netherlands Institute in Turkey and Middle East Technical University. An architectural study of her excavation house, which is still standing in the village, has been conducted, and further research, conservation, and education projects are planned. In 2025, photographs taken by Haspels are shown in a traveling exhibition titled Through the Lens of Emilie Haspels: The Phrygian Highlands 1937-1958. The exhibition is organized by the Netherlands Embassy in Ankara in collaboration with the Netherlands Institute in Turkey, Vrije Universiteit Amsterdam, and the Allard Pierson Museum.

**GAZİANTEP - GAP BÖLGESİ'NDE
KÜLTÜREL MİRASI GELİŞTİRME
PROGRAMI**

GAP Bölgesi'nde Kültürel Mirası Geliştirme Programı kapsamında, dokuz il (Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak) için tanıtım filmleri, turizm rehberi ve bu rehberle eklenen yöresel müzik CD'si ve web sitesi hazırlandı. Turizm rehberi Fransa'da En İyi 2. Mutfak Kitabı Ödülü'nü kazandı.

**GAZİANTEP - CULTURAL HERITAGE
DEVELOPMENT PROGRAMME IN THE
GAP REGION**

As part of the Cultural Heritage Development Programme in the GAP Region, promotional films, a tourism guidebook with an accompanying local music CD, and a website were prepared for nine cities (Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, and Şırnak). The tourism guidebook received the 2nd Best Culinary Book Award in France.

GAZİANTEP - ANADOLU ARKEOLOJİ VE KÜLTÜREL MİRAS ENSTİTÜSÜ PROJESİ

1860 yılında Gaziantep'te inşa edilen Kendirli Kilisesi ve Latin Okulu, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Gaziantep Büyükşehir Belediyesi tarafından hazırlanan bir proje kapsamında, Avrupa Birliği'nin desteği ve 430 bilim insanının ortak çalışmasıyla Türkiye Anadolu Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsü'nün merkezi olarak yenilendi. Enstitü, eski Anadolu uygarlıklarının arkeolojik ve tarihi miras eserlerine erişim sağlayarak, AB ve Türkiye'nin ortak değerlerini ve kültürel mirasını araştırmak, korumak ve tanıtmak amacıyla hizmet veriyor.

GAZİANTEP - ANATOLIAN ARCHAEOLOGY AND CULTURAL HERITAGE INSTITUTE PROJECT

The Kendirli Church and Latin School, built in 1860 in Gaziantep, were restored as the centre of the Turkish Anatolian Archaeology and Cultural Heritage Institute through a project prepared by the Republic of Türkiye Ministry of Culture and Tourism as well as Gaziantep Metropolitan Municipality. This restoration was supported by the EU and involved the collaboration of 430 scientists. The Institute focuses on researching, preserving, and promoting the common values and shared cultural heritage of the EU and Türkiye, providing access to the archaeological and historical artefacts of ancient Anatolian civilisations.

Fotoğraf/Fig: EUD Proje Arşivi - EUD Project Archive

GAZİANTEP - HANIMEVİ'NİN RESTORASYONU VE BUTİK OTEL OLARAK İŞLEV KAZANMASI

Gaziantep'te geçmiş dönemlerin yaşantısını yansıtan ve her biri 150 yılı aşkın geçmişe sahip olan Tarihi Antep Evleri, zarif ve detaylı mimarisiyle dikkat çekiyor. Bu bağlamda, bölgenin ilk butik oteli olan Anadolu Evleri'ne bitişik bir tarihî Antep evi restore edildi. Bu restorasyon ile yapının içerisinden geçiş sağlanarak konaklama kapasitesinin 8 odadan 13 odaya çıkarılması hedeflendi. Sonuç olarak işletme, hem daha büyük konaklama organizasyonlarına hem de konaklama yapmayan misafirlere hizmet sunabilecek bir yapıya ulaştı.

GAZİANTEP - RESTORATION OF HANIMEVİ AND ITS CONVERSION INTO A BOUTIQUE HOTEL

The Historical Antep Houses in Gaziantep, each over 150 years old, are notable for their intricate and detailed architecture, reflecting the lifestyle of past eras. In this context, a historic Antep house adjacent to the region's first and only legal boutique hotel, Anadolu Evleri, was restored. The aim was to increase the accommodation capacity from 8 to 13 rooms by allowing internal access between the buildings. As a result, the establishment can now host larger groups and accommodate non-staying visitors.

20

GAZİANTEP - GELENEKSEL KAHVEHANE RESTORASYONU

Gaziantep Kalesi çevresinde turizmi canlandırmayı amaçlayan proje kapsamında, geleneksel kahvehanenin turizm amacıyla kullanılmak üzere restore edilmesinin ardından, kaleye ve bölgeye gelen ziyaretçi sayısı arttı.

GAZİANTEP - RESTORATION OF A TRADITIONAL COFFEEHOUSE

As part of a project aimed at revitalising tourism around Gaziantep Castle, the restoration of a traditional coffeehouse, which was repurposed for touristic use, led to an increase in the number of visitors to the castle and surrounding area. Additionally, conferences and seminars were organised to provide tourism-related training to the local community.

Fotoğraf/Fig: EUD Proje Arşivi - EUD Project Archive

GAZİANTEP - SELEUKİA & APAMEA ANTİK KENTLERİ

Fırat Nehri kıyısında yer alan antik Seleukia-Zeugma ve Apamea kentleri, 1917 yılında Belçikalı arkeolog François Cument tarafından tespit edildi. Birbirine karşılıklı konumlanan bu iki önemli arkeolojik alan, 2000 yılında kısmen Birecik Barajı'nın suları altında kaldı. Yaklaşık 20 alanın sular altında kalmasının ardından, bu Helenistik kentin mirasının bir bölümünü korumak amacıyla Fransız-Türk ekipleri tarafından kurtarma kazıları gerçekleştirildi. Çalışmalar Gaziantep ve Şanlıurfa Arkeoloji Müzeleri tarafından yürütüldü. Zeugma-Orta Fırat Vadisi projesi kapsamında Catherine Abadie-Reynal başkanlığındaki Fransız arkeologlardan oluşan bir ekip, alanın sular altında kalan kısımlarında çalışma alanları açtı. Kazılar sayesinde, çoğunluğu M.S. III. yüzyılın ilk yarısına tarihlenen zengin konut yapıları ile mozaikler, stükolar ve mitolojik sahneleri içeren boyalı süslemeler ortaya çıkartıldı. Çoğu Greko-Romen geleneğine ve bir kısmı daha geç dönemlere (Roma ve erken Bizans) tarihlenen mozaikler ve boyalı sıvalar, Gaziantep Zeugma Mozaik Müzesi'ne taşındı.

GAZİANTEP - SELEUCIA & APAMEA ANCIENT CITIES

The ancient cities of Seleucia-Zeugma and Apamea, on the shores of the Euphrates, identified by the Belgian archaeologist François Cumont in 1917, are two sites facing each other, partly swallowed up by the waters of the Birecik dam, impounded in 2000. After some twenty sites had been submerged, rescue excavations were carried out by Franco-Turkish teams, in order to protect part of the heritage of this Hellenistic city. The work was carried out by the Gaziantep and Şanlıurfa Archaeological Museums. A team of French archaeologists, led by Catherine Abadie-Reynal, as part of the Zeugma-Middle Euphrates Valley project, opened worksites on the flooded parts of the site. Excavations have brought to light a series of wealthy houses as well as a wealth of mosaic, stucco and plaster decorations depicting mythological scenes, mostly dating from the first half of the 3rd century AD. Most of the mosaics and painted plaster from the Greco-Roman tradition, and some from later periods (Roman and Protobyzantine), have been excavated and transported to the Zeugma Museum in Gaziantep.

Fotoğraf/Fig: Stéphane Compointt

GAZİANTEP - TÜRK-İTALYAN KARKAMIŞ KAZILARI

Türkiye-Suriye sınırında, Karkamış Antik Kenti'nde; Prof. Dr. Nicolò Marchetti başkanlığında Bologna, Gaziantep ve İstanbul Üniversitelerinin ortaklığıyla 2011 yılından bu yana kazı, koruma ve güçlendirme çalışmaları yürütülüyor. Karkamış Antik Kenti'ndeki kazı çalışmaları, Geç Tunç ve Demir çağlarına ait (M.Ö. II. binyıl sonu – M.Ö. I. binyıl başı) tarihi yerleşimi ve kentsel düzeni anlamayı hedefliyor. Ayrıca Karkamış'ta 2019 yılında açılan arkeoparkın oluşturulması ve geliştirilmesi bir diğer önemli hedef. Alanda yürütülen kazı çalışmaları ile ortaya çıkartılan yapılar ve anıtlar, bunların korunması faaliyetleri, arkeopark içinde yer alan tesislerin (yollar, paneller ve Eylül 2024'te bitirilen koruyucu çatı) tamamlanması, Karkamış Antik Kenti'nin Türk ve yabancı turistlere geri kazandırılmasında etkili oldu.

GAZİANTEP - THE TURCO-ITALIAN ARCHAEOLOGICAL EXPEDITION AT KARKEMISH

The project by the Universities of Bologna, Istanbul and Gaziantep focus on the excavation, conservation and enhancement of the ancient site of Karkemish, under the direction of Prof. Dr. Nicolò Marchetti, located across Türkiye-Syrian border. The Karkemish project was approved in 2011. The excavations have focused on defining the urban layout of the historical settlement, especially during the Late Bronze and Iron age (Late 2nd – early 1st millennium BCE). The creation and development of an archaeological park, which officially opened in 2019, has been another major goal of the project. Systematic conservation activities on structures and monuments, together with the accomplishment of facilities for visitors (paths, panels and a large shelter completed in September 2024), have been instrumental for delivering the site back to the local communities, as well as to Turkish and international tourists.

Fotoğraf/Fig: Turco-Italian Archaeological Expedition at Karkemish
Türk-İtalyan Karkamış Arkeolojik Keşfi

22

HATAY – İSKENDERUN AZİZ CORC (SAINT GEORGE) ORTODOKS KİLİSESİ RESTORASYONU

Hatay İskenderun'da bulunan "Aziz Corc (Saint George) Kilisesi", bölgedeki en eski Ortodoks kiliselerinden biridir. 16. yüzyıldan bu yana sadece İskenderun halkına değil, çevre bölgelere de hizmet vermektedir. Bu tarihi kilise, 2013 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından, UNESCO'nun "İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsili Listesi"ne dâhil edilmesi için önerildi. Bu öneri, "Aziz Corc Hıdırellez Günü" kutlamaları kapsamında yapıldı. Kilise, 2023'teki yıkıcı depremler sonrasında zarar gördü. Bulgaristan Cumhuriyeti, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) Türkiye Ofisi aracılığıyla, "Mirası Korumak" kampanyası kapsamında kilisenin restorasyonuna finansal katkı sağladı.

HATAY – RESTORATION OF İSKENDERUN ST. GEORGE (MAR CIRCOS) ORTHODOX CHURCH

The "Saint George (Mar Circos) Church," located in İskenderun, Hatay province, is one of the oldest Orthodox churches in the region. It has served not only the people of İskenderun but also the entire surrounding area since the 16th century. This historic church was nominated in 2013 by the Ministry of Culture and Tourism to be included in UNESCO's "Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity" as part of the "Saint George Hıdırellez Day" celebrations. The church was damaged after the devastating earthquakes in 2023. The Government of the Republic of Bulgaria contributed to its restoration channelling the financial assistance through the "Save the Legacy" campaign, launched by the UNDP Türkiye Office.

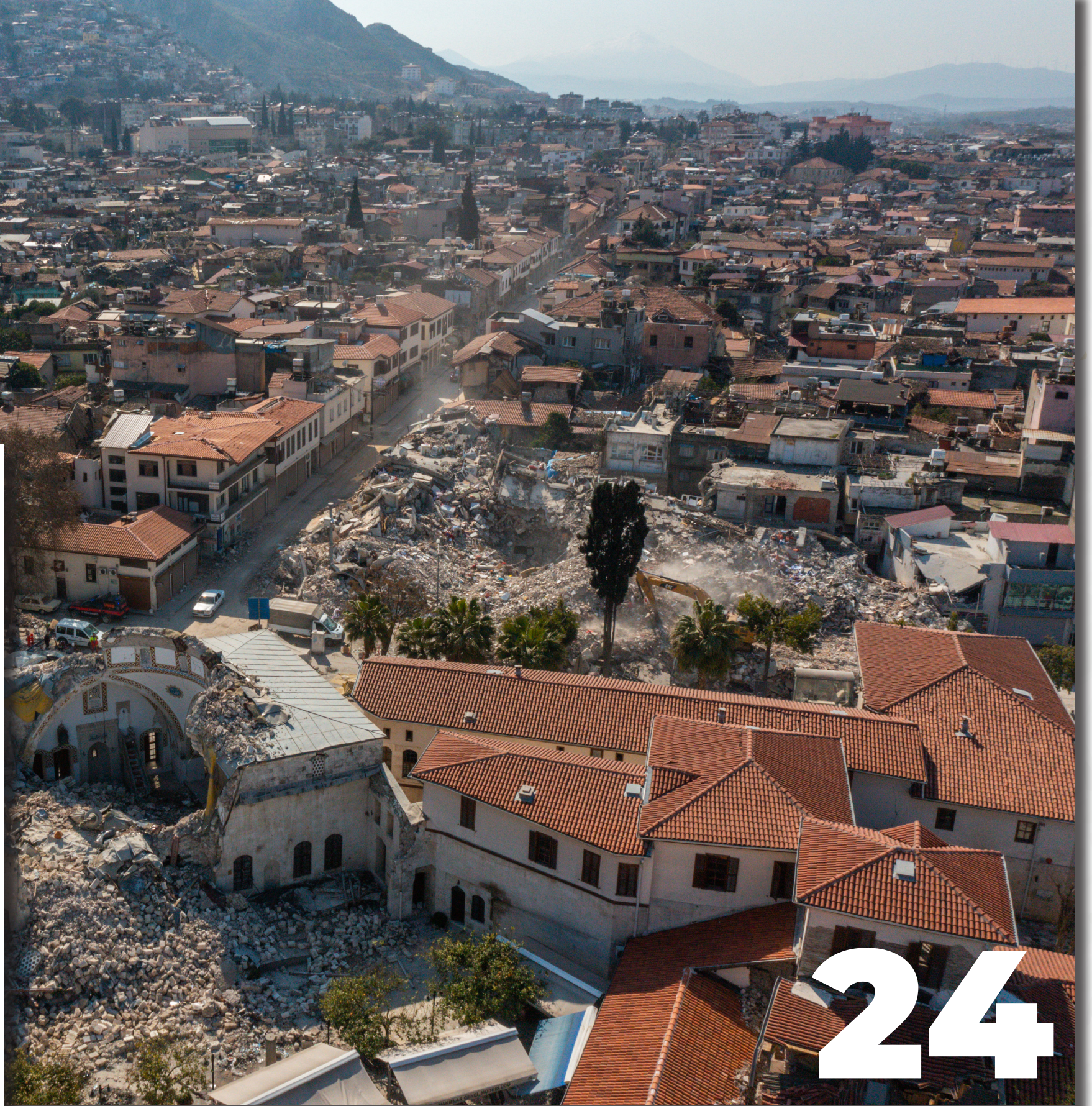

HATAY - ANTAKYA KURTULUŞ CADESİ'NİN RESTORASYONU

Bu proje, 6 Şubat 2023 depremlerinin ardından bölgenin kültürel mirasının korunması amacıyla Hatay-Antakya'daki Kurtuluş Caddesi ve çevresinin yenilenmesini amaçlıyor. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yürütülen ve Avrupa Birliği Dayanışma Fonu'ndan desteklenen proje, depremde ağır hasar gören ve şehrin antik dönemden itibaren merkezini oluşturan caddesinin 1.5 kilometrelik bir kısmını kapsıyor.

HATAY - RESTORATION OF ANTAKYA KURTULUS STREET

The project in Hatay Antakya focusses on the renewal of Kurtuluş Street and its surrounding area following the February 6, 2023 earthquakes, with the aim of preserving the region's cultural heritage. Implemented by the Republic of Türkiye Ministry of Culture and Tourism and supported by the European Union Solidarity Fund, the project covers a 1.5-kilometer area of the street, which was severely damaged in the earthquake and has been central to the city since ancient times.

25

Fotoğraf/Fig: EUD Proje Arşivi - EUD Project Archive

İSTANBUL - FENER BALAT SEMTLERİNİN REHABİLİTASYONU PROJESİ

2003 yılında başlatılan bu program, İstanbul'un Dünya Mirası listesinde yer alan tarihi bölgelerinden Fener Balat'ta, semt sakinlerinin yaşam koşullarını iyileştirmeyi amaçladı. Avrupa Birliği, evlerin restorasyonu ile sosyal ve çevresel faaliyetlerin desteklenmesi amacıyla projeye 7 milyon avro destek sağladı. Proje kapsamında toplam 87 ev ve tarihi Fener Balat pazarındaki 33 dükkan restore edildi. Ayrıca 2 sosyal merkez inşa edilerek çeşitli sosyal aktiviteler düzenlendi. Bunun yanı sıra daha iyi bir atık toplama sistemi kuruldu.

İSTANBUL - REHABILITATION PROJECT FOR THE FENER BALAT DISTRICTS

Initiated in 2003, this programme aimed to improve the living conditions of the residents in the historic districts of Fener and Balat, which are included in İstanbul's World Heritage sites list. The European Union provided €7 million to restore houses and support social and environmental activities. A total of 87 houses and 33 shops in the historic Fener Balat Bazaar were restored. Two social centres were also constructed, and various social activities were organised. An improved waste collection system was also established.

İSTANBUL - FERİKÖY PROTESTAN MEZARLIĞI ARŞİVİ DİJİTALLEŞTİRME PROJESİ

İstanbul Şişli'deki Feriköy Protestan Mezarlığı; Osmanlı İmparatorluğu/ Türkiye ile Almanya, Birleşik Krallık, Hollanda, Macaristan, İsveç, İsviçre ve ABD arasında yüzyıllardır süren diplomatik, ekonomik, kültürel ve bilimsel ilişkilerin bir göstergesidir. 1859 yılında faaliyete geçen ve günümüzde halen işlevini sürdüren mezarlık, bu ülkelerin başkonsolosluklarından oluşan bir kurul tarafından yönetilmektedir. Mezarlığın arşivi, tarih ve soy araştırmaları için önemli bir kaynak niteliğindedir. Arşiv, 2023 ve 2024 yıllarında Hollanda Ulusal Arşivleri ve Hollanda İstanbul Başkonsolosluğunun desteğiyle Hollanda Araştırma Enstitüsü (NIT) ve Türkiye'deki Amerikan İlmî Araştırmalar Enstitüsü (ARIT) tarafından ortaklaşa yürütülen bir proje ile kataloglandı ve dijital ortama aktarıldı.

İSTANBUL - FERİKÖY PROTESTANT CEMETERY ARCHIVE DIGITALIZATION PROJECT

The Feriköy Protestant Cemetery in Şişli, Istanbul, stands as a reflection of centuries-long diplomatic, economic, cultural, and scientific relations between the Ottoman Empire / Türkiye and Germany, the United Kingdom, the Netherlands, Hungary, Sweden, Switzerland, and the United States. Since its opening in 1859, it continues to function as an active burial ground to this day. The cemetery is managed by a board consisting of the consulates-general of these countries. Its archive represents a valuable resource for historical and genealogical research. In 2023 and 2024, the archive was catalogued and digitized through a collaborative project conducted by the Netherlands Institute in Turkey (NIT) and the American Research Institute in Turkey (ARIT), with support from the National Archives of the Netherlands and the Consulate-General of the Netherlands in Istanbul.

Fotoğraf/Fig: Levent Karaoğlu

Fotoğraf/Fig: Pergamon (U. Mania, Pergamon Arşivi/Archive, DAI Istanbul)

İZMİR - BERGAMA'DA KÜLTÜR KORUMA

Bergama Sunağı'nın vatani olarak bilinen Pergamon Antik Kenti, 2014 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne dahil edildi. Alman Arkeoloji Enstitüsü yüzyılı aşkın bir süredir burada kazı çalışmaları yürütüyor. Bölge, hem antik döneme ait eşsiz anıtlar hem de Tunç Çağı'ndan Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş yıllarına kadar uzanan zengin kültürel mirası ile tanınıyor. Çalışmaların odağında, bilimsel araştırmalar ve yerel kültürel mirasın korunması yer alıyor. Faaliyetler, kazı buluntularının restorasyonu, antik anıtlarda koruma ve rekonstrüksiyon çalışmaları ile bugünkü Bergama kentinde Osmanlı Çarşısı'nda kapasite geliştirme projelerine kadar uzanıyor. Antik yapıların korunmasına yönelik çalışmalar kapsamında taş ustalarının eğitimi de önemli bir yer tutuyor. Son dönemdeki çalışmalar, olağanüstü konumu ve sıra dışı mimarisiyle Bergama'da turistler tarafından en çok ziyaret edilen anıtlar arasında yer alan Hellenistik Tiyatro ve tiyatro terası üzerinde yoğunlaşmış durumda.

İZMİR - BERGAMA CULTURE PROTECTION

The ancient city of Pergamon in western Türkiye, is known as home of the world-famous Pergamon Altar. Pergamon, now known as Bergama, was included in the UNESCO World Heritage List in 2014. It is recognised for both its unique monuments of antiquity and rich cultural heritage dating from the Bronze Age to the founding years of the Turkish Republic. The German Archaeological Institute has been carrying out excavations there for more than a century. The Institute's work focusses on scientific research and the preservation of cultural heritage. Its activities include the restoration of excavated artifacts, conservation and reconstruction work on ancient monuments, and capacity building projects in the Ottoman Bazaar in Bergama. A key role has been the training of stonemasons, building skills to protect ancient buildings. Recent work has focused on the Hellenistic Theatre and the theatre terrace, which are among the most visited monuments in Bergama by tourists, owing to the exceptional location and extraordinary architecture.

İZMİR - EFES ANTİK KENTİ

Avusturya Arkeoloji Enstitüsü, 1895 yılından beri Efes Antik Kenti'nde 9.000 yıllık insanlık tarihini araştırmakta ve antik metropolün eşsiz kültürel mirasını korumaktadır. Türkiye'nin batı kıyısında yer alan Efes, yalnızca Antik Dünyanın Yedi Harikası'ndan biri olan Artemis Tapınağı'na ev sahipliği yapmakla kalmayıp, aynı zamanda önemli bir liman ve ticaret merkezi olarak Roma'nın Asya eyaletinin başkentiydi. Erken Hristiyanlığın merkezi olan şehir, Geç Antik Çağ'da önemli bir hac merkezine dönüşmüştü. Kentin büyük bir kısmı kazıldı ve araştırıldı. Yapılan kazılar ve anıtların restorasyonu sayesinde, modern ziyaretçiler kenti benzersiz bir şekilde deneyimleyebiliyor. Anıt korunma çalışmalarının en önemli noktalarından biri de 1970'li yıllarda yeniden ayağa kaldırılan Celsus Kütüphanesi'nin rekonstrüksiyonu oldu. Bir zamanlar yaklaşık 10.000 kitaba ev sahipliği yapan ve eski eyalet valisi Celsus'un son istirahatgah yeri olarak hizmet veren kütüphane, Asya ve Avrupa arasındaki önemli kritik köprü olan Doğu Ege'de, Avrupa kültürünün temellerini atmıştı.

İZMİR - EPHEBUS ANCIENT CITY

Since 1895, the Austrian Archaeological Institute has been researching 9,000 years of human history in Ephesus and preserving the unique cultural heritage of the ancient metropolis. Ephesus, located on the western coast of Türkiye, was not only home to one of the Seven Wonders of the Ancient World, the Temple of Artemis, but also a major port and trading city, as well as the capital of the Roman province of Asia. As a centre of early Christianity, the city evolved into an important pilgrimage destination during Late Antiquity. Much of the city, has now been excavated and studied. Thanks to these excavations and the restoration of its monuments, modern visitors can experience the city in a unique way. One of the highlights of monument conservation is the reconstruction of the Library of Celsus, which was rebuilt in the 1970s. The library, which once housed approximately 10,000 books and served as the final resting place of the former provincial governor Celsus, is a pivotal bridge between Asia and Europe, in the Eastern Aegean, where the foundations of European culture were laid.

Fotoğraf/Fig: N. Gail, OeAW/OeAI

İZMİR - KÜLTÜREL MİRAS YAŞIYOR PROJESİ

Kentimiz İzmir Derneği, İtalya Katanya Üniversitesi ve Yunanistan Asia Minor Derneği'nin ortak projesi kapsamında, yeni teknoloji kullanılarak, M.Ö. IV. yüzyılda Roma İmparatorluğu döneminde kent meydanı olan ve bugün İzmir'in Konak ilçesinde bulunan Smyrna Agorası, bir mobil uygulama, kültürel miras eğitimleri, belgesel filmi ve sosyal medya kampanyası ile yeni nesile tanıtıldı.

İZMİR - LIVING CULTURAL HERITAGE PROJECT

This joint project uses new technology to explore İzmir's Roman past. It was initiated by Our City İzmir Association, along with the University of Catania in Italy and the Asia-Minor Association in Greece. During Roman times in the 4th century BC, the Smyrna Agora was the city square. It is now part of İzmir's Konak district. Targeting the younger generation, the project has made the past accessible through a mobile application, a documentary film and a social media campaign. It has also delivered cultural heritage training.

İZMİR - İZMİR'İN KÜLTÜREL ZENGİNLİĞİ - YAHUDİ KÜLTÜR MİRASININ SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ PROJESİ

Kemeraltı semtindeki kültürel alanların korunmasında önemli rol oynayan proje, Havra Bölgesi'ni canlandırmak için stratejik bir ana plan geliştirilmesini, Hevra ve Foresteros Sinagogları için restorasyon planlarının hazırlanmasını kapsıyor. 17. yüzyıla dayanan Eski Yahudi Mahallesi, birbirine bağlı altı sinagogdan oluşuyor. İzmir'in zengin çok kültürlü mirasının bir kanıtı olan bu mimari kompleks, aynı zamanda Türk tarihine ve dünya anıtlarına övgü niteliği taşıyor.

İZMİR - THE CULTURAL RICHNESS OF İZMİR - SUSTAINABILITY OF JEWISH CULTURAL HERITAGE PROJECT

This project has played a significant role in preserving cultural sites in the Kemeraltı district. At its core is the development of a strategic master plan to revitalise the Havra District, alongside restoration plans for the Hevra and Foresteros Synagogues. The 17th century Old Jewish Quarter comprises six interconnected synagogues. This architectural complex is a testament to İzmir's rich multicultural heritage and serves as a tribute to Turkish history and globally recognised monuments.

Fotoğraf/Fig: Selda Tan Dilek

KARS - TARİHİ KİMLİĞİYLE KARS KENTİ PROJESİ

Bu proje ile Kars'ta turizmin bütüncül bir yaklaşımla geliştirilmesi, rekabet gücünün artırılması, turizm işletmeleri için yatırım ortamı oluşturulması, istihdama katkı sağlanması ve katma değer artırılması hedeflendi. Farklı ekiplerin titizlikle çalıştığı proje kapsamında, Kars kent merkezinde bulunan tarihi yapılar üzerinde çeşitli iyileştirme çalışmaları yapılarak zengin tarihi ve kültürel dokunun korunması ve bu mirasın gelecek nesillere aktarılması amaçlandı. Haydar Aliyev Caddesi üzerinde bulunan yedisi kamu binası 22 tescilli ve 12 tescilsiz yapı olmak üzere toplam 34 bina Kars turizmüne kazandırıldı.

KARS - PROJECT TO ENHANCE KARS' HISTORIC IDENTITY

This project aims to develop tourism in Kars, holistically enhancing competitiveness, creating an investment environment for tourism businesses, contributing to employment, and increasing added value. The project involved various teams working meticulously to improve historical buildings in the city centre, with a focus on preserving the rich historical and cultural fabric and passing this heritage on to future generations. A total of 34 buildings, including 22 registered and 12 unregistered structures, 7 of which are public buildings on Haydar Aliyev Street, were restored and incorporated into Kars' tourism sector.

32

KAYSERİ - KÜLTÜR VE SANAT YOLUYLA DEĞİŞİM İÇİN DİYALOG PROJESİ

Avrupa Birliği'nin finansal desteğiyle Gençlik Servisleri Merkezi Derneği (GSM), Uçan Süpürge Vakfı (USV) ve Devlet Tiyatroları Opera ve Balesi Çalışanları Yardımlaşma Vakfı (TOBAV) Devlet Tiyatroları Opera ve Balesi Çalışanları Yardımlaşma Vakfı (TOBAV) konsorsiyumu tarafından yürütülen "Elele" kısa adlı "Kültür ve Sanat Yoluyla Değişim için Diyalog" projesinin alt-hibesi olan "Elele Destek" programının öncelikli amacı, kültür ve sanat alanında hak temelli faaliyet gösteren sivil toplum örgütlerinin belirli alanlardaki kapasitelerini güçlendirmektir. Bu hibeden yararlanan Kayseri Birleşik Kafkasya Derneği, Çerkes Kültürünü Yaygınlaştırma Projesi ile Kafkasya ile bir müzik köprüsü kurdu ve Çerkes kültürü ve sanatı aracılığıyla farklılıkların bir zenginlik olduğunu vurgulayarak farkındalık yarattı.

KAYSERİ - DIALOGUE FOR CHANGE THROUGH CULTURE AND ART PROJECT

The "Dialogue for Change Through Culture and Art" project, also known as "Elele" was implemented by a consortium consisting of the Youth Services Centre Association (GSM), the Flying Broom Foundation (USV), and the State Theatre, Opera and Ballet Employees Foundation (TOBAV), with financial support from the European Union. The "Elele Support" programme, a sub-grant of this project, aimed primarily to strengthen the capacities of civil society organisations working in culture and arts with a rights-based approach. One of the beneficiaries, the Kayseri United Caucasus Association, established a musical bridge with the Caucasus through the project for promoting Circassian culture, creating awareness of the value of diversity through Circassian culture and art.

KONYA - ÇATALHÖYÜK ARAŞTIRMA PROJESİ

Konya Ovası'nda yer alan ve tarihi M.Ö. 7100'lere dayanan Çatalhöyük Neolitik yerleşim alanındaki kazılar 1960'larda başladı. Çatalhöyük'teki yaşamın yaklaşık 1600 yıllık bir döngüde yaşandığı tahmin ediliyor. 2001 yılında bölgedeki kazı çalışmalarına katılan Polonya Adam Mickiewicz Üniversitesi ekibi, Çatalhöyük'teki mega-yerleşimin son 300 yılına odaklanarak, yerleşkenin bin küsur yıllık kültürel sürekliliğinde meydana gelmiş toplumsal değişimlerin ve çöküşün olası sebeplerine dair önemli veriler buldu. Ekibin Neolitik çalışmalara yaptığı en büyük katkı, Neolitik yaşam tarzlarının kuzeybatı ve batı Anadolu'dan Balkanlar'a yayılma sürecinin daha kapsamlı bir şekilde anlaşılmasını sağlamasıdır. Çalışma sonuçları, yalnızca Geç Neolitik yerleşimle sınırlı kalmamış; Çatalhöyük'te (M.Ö. birinci binyılın ikinci yarısından itibaren) Demir Çağı, Helenistik, Roma ve Bizans dönemi bulgularının keşfedilmesine yol açmıştır. Çatalhöyük, 2012 yılında UNESCO Dünya Kültür Mirası listesine dahil edildi.

KONYA - CATALHOYUK RESEARCH PROJECT

Excavations at Çatalhöyük, a Neolithic settlement located in the Konya Plain and dating back to around 7100 BC, began in the 1960s. It is estimated that life at Çatalhöyük spanned approximately 1600 years. In 2001, a team from Adam Mickiewicz University in Poland joined the regional excavations and focused on the last 300 years of the mega-settlement at Çatalhöyük. They uncovered significant data regarding the social changes and possible causes of the settlement's decline during its more than a millennium-long cultural continuity. One of the team's major contributions to Neolithic studies is a more comprehensive understanding of how Neolithic lifestyles spread from northwestern and western Anatolia to the Balkans. The research findings extended beyond the Late Neolithic period, leading to the discovery of Iron Age, Hellenistic, Roman, and Byzantine period artifacts at Çatalhöyük (from the second half of the first millennium BC). Çatalhöyük was added to the UNESCO World Heritage List in 2012.

Fotoğraf/Fig: EUD Proje Arşivi - EUD Project Archive

MALATYA - ARSLANTEPE: DEVLET VE BÜROKRASİNİN KAYNAĞINDA

Malatya’da, Fırat nehrine birkaç kilometre mesafede yer alan Arslantepe, “Aslanlı Höyük”, 2021 yılında Unesco Dünya Mirası Listesi’ne dahil edildi. Demir Çağı Malizi Krallığı’nın anıtsal kalıntılarıyla 1930’lardan beri tanınan (aralarında şu anda Ankara Müzesi’nde sergilenen ünlü Aslanlı Kapı’nın da bulunduğu) alan, 1961’den beri Roma Sapienza Üniversitesi tarafından yönetilen bir İtalyan-Türk keşif heyeti tarafından kazılıyor. Kazılar, Kalkolitik dönemden (M.Ö. 4600) Orta Çağ’a (M.S. 1000) kadar uzanan olağanüstü bir mimari diziyi gün ışığına çıkardı. Çok sayıda keşif arasında, bugüne kadar bilinen en eski halk sarayı örneğinin (M.Ö. 3400) kalıntıları önemli bir yer tutuyor. Bu anıt, erken devlet ve bürokrasinin doğuşu, sosyal hiyerarşilerin gelişimi ve organize savaşın ilk biçimleri gibi kendi uygarlık tarihimizin temel süreçlerini ortaya koydu.

MALATYA - ARSLANTEPE: AT THE ORIGIN OF STATE AND BUREAUCRACY

Arslantepe, the “Lion Mound”, is an archaeological site immersed in Malatya, a few kilometres from the river Euphrates, and included in the UNESCO World Heritage List from 2021. Known from the 1930s for the monumental remains of the Iron age kingdom of Malizi - which includes the famous Lions’ gate, now exposed at the Ankara Museum - the site has been excavated from 1961 by an Italian-Turkish expedition, directed by Sapienza University of Rome. The excavations revealed an extraordinary architectural sequence spanning from the Chalcolithic (4600 BCE) to Medieval times (1000 CE). Among the numerous discoveries, of key relevance are the remains of the earliest example known up to now of a public palace (3400 BCE). This monument unveiled fundamental processes to the history of our own civilizations such as the birth of the early state and bureaucracy, the development of social hierarchies and the earliest forms of organised warfare.

MARDİN - MARDİN'DE SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZMİN GELİŞTİRİLMESİ PROJESİ

“Mardin Sürdürülebilir Turizm Projesi” kapsamında, turizm altyapısı güçlendirildi ve çeşitli eğitimler verildi. Bu proje, Mardin’in UNESCO Dünya Mirası Listesi’ne girmesi yolunda önemli bir adım oldu. Turizmin etkisiyle Mardin’in anıtsal ve sivil mimarisiyle oluşturduğu kentsel doku, restorasyon ve dönüşüm sürecine girdi.

MARDİN - DEVELOPMENT OF SUSTAINABLE TOURISM IN MARDİN PROJECT

The “Mardin Sustainable Tourism Project” strengthened tourism infrastructure and provided valuable training programmes. This initiative was a significant step towards Mardin’s inclusion on the UNESCO World Heritage List. As a result of tourism’s impact, the urban fabric of Mardin formed by monumental and civil architecture entered into the process of restoration.

MARDİN - 1. CADDE İÇİN YENİLEME VE SAĞLIKLAŞTIRMA İŞLERİ KONTROLLÜK HİZMETLERİ

Mardin'in 1. Caddesi'nde, tarihi kentsel dokuya uygun ve uyumlu cepheler oluşturarak kaliteli bir kentsel çevre yaratmayı amaçlayan AB destekli proje, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Bölgesel Rekabet Edebilirlik Koordinasyon ve Uygulama Merkezi tarafından hayata geçirildi. 2,7 km uzunluğundaki caddede bulunan binalar yenilendi ve iyileştirildi. Caddenin hem güney hem de kuzey tarafındaki bina cephelerinde yenileme ve iyileştirme çalışmaları yapıldı. Ayrıca caddenin levhaları, aydınlatmaları ve kentsel mobilyaları da yenilendi.

MARDİN - RENOVATION AND SANITATION SUPERVISION SERVICES FOR 1ST AVENUE

This EU-funded project aimed at creating a high-quality urban environment with façades that are appropriate and harmonious with the historical urban fabric of Mardin's 1st Avenue. This initiative was implemented by the Republic of Türkiye Ministry of Science, Industry and Technology's Regional Competitiveness Coordination and Implementation Centre. Buildings along the 2.7 km avenue were renovated and improved. The work was carried out on the façades of buildings on both the south and north sides of the street. New signage, lighting, and urban furniture were also installed along the avenue.

37

MARDİN - DEYRULZAFARAN MANASTIRI RESTORASYONU

Mardin'in dört kilometre doğusunda yer alan Deyrulzafaran Manastırı için, 2005 yılında Deyrulzafaran Manastırı Bakım, Onarım ve Yaşatma Derneği ile GAP İdaresi tarafından Avrupa Birliği desteğiyle kapsamlı bir restorasyon projesi hazırlandı. İlk aşamada ziyaretçi karşılama merkezi inşa edildi, ardından manastırın tüm dam ve teraslarının izolasyonu tamamlandı. Yapının restorasyonu ve çevre düzenlemesi, bu anıtsal mirasın korunmasını sağlamakla kalmadı; aynı zamanda Mardin'de kalıcı ve sürdürülebilir bir kültür ve inanç turizminin gelişmesine katkı sundu.

MARDİN - RESTORATION OF DEYRULZAFARAN MONASTERY

In 2005, the Deyrulzafaran Monastery Maintenance and Preservation Association and the GAP Administration prepared a comprehensive restoration project for the Deyrulzafaran Monastery, located four kilometres east of Mardin, with support from the EU. The first step was the construction of a visitor reception centre, followed by the completion of waterproofing for all the monastery's roofs and terraces. The restoration and landscaping of the monastery has not only preserved this monumental structure but also facilitated the development of a lasting and sustainable cultural and religious tourism industry in Mardin.

MARDİN - MOR YAKUP KİLİSESİ

Suriye sınırı yakınlarında Nusaybin'de yer alan Mor Yakup Kilisesi, 313 yılında kasabanın kurucusu ve Nusaybin piskoposu olan Mor Yakup'a adanmıştır. Alan ve kilise 1960-1980 yılları arasında Amerikalı (Cyril Mango ve M. Murlia Mango) ve Fransız (C. Leroy) arkeologlar tarafından incelendi. Sorbonne, Collège de France ve CNRS gibi birçok Fransız üniversitesini bir araya getiren Orient & Méditerranée Laboratuvarı ile Diyarbakır Üniversitesi arasında yapılan bir anlaşma çerçevesinde, 2000 yılında belediye tarafından bir arkeolojik park oluşturulmasının ardından, 2006-2011 yılları arasında kilisede araştırmalar yürütüldü. Bu araştırmalar 2012 ve 2013 yıllarında devam ederek anıtın geçirdiği dönüşümleri ortaya çıkarmaya ve yapımının ana etaplarını tespit etmeye olanak sağladı. Araştırma, Mardin Müzesi'nin katkılarıyla 2015 yılına kadar devam etti. Fransız arkeologların bölgenin antik ve Orta Çağ mirasının korunmasını içeren projesine, yerel ve uluslararası bir farkındalık kampanyası da eşlik etti.

MARDİN - THE MOR YAKUP CHURCH

The Mor Yakup Church in Nusaybin is located near the border with Syria. It is dedicated to Mor Yakup, founder of the town in 313 and bishop of Nusaybin. Three archaeologists studied the site and the church between 1960 and 1980. Two of them, Cyril Mango and M. Murlia Mango were from America, and the third, C. Leroy, was French. In 2000 the local municipality created an archaeological park as part of an agreement with the Orient & Méditerranée Laboratory, in collaboration with the University of Diyarbakır. The laboratory brings together several French universities, including La Sorbonne, the College of France and the CNRS. The study of the church was carried out between 2006 and 2011. It was then continued during 2012 and 2013. This made it possible to retrace the monument's transformations and restore the main phases of its construction. The study continued with the contribution of the Mardin Museum until 2015. The French archaeologists' project, which also involved safeguarding the region's ancient and medieval heritage, was accompanied by a local and international awareness campaign.

38

Fotoğraf/Fig: Justine Gaborit

MUĞLA - LABRAUNDA ANTİK KENTİ

Muğla ilinde yer alan Labraunda sit alanı, Zeus'a adanmış önemli bir bölgesel Karya kutsal alanını barındıran, M.Ö. IV. yüzyıldan kalma kent dışı bir dini yapı. Arkeolojik çalışmalar ilk olarak 1948 yılından itibaren Uppsala Üniversitesi'nden İsveçli bir ekip tarafından yürütüldü. 2013 yılından bu yana Fransa tarafından desteklenen arkeolojik araştırma ve kazılar, Lyon 2 Üniversitesi profesörü ve UMR 5189 HiSoMA üyesi Olivier Henry tarafından, AORoc laboratuvarı, UMR 8546 desteği ve Bilkent Üniversitesi (Ankara) ve İstanbul Üniversitesi ortaklığıyla yürütülüyor. İstanbul'daki İsveç Araştırma Enstitüsü (SRII) ile de iş birliği devam ediyor. Araştırmalar, M.Ö. IV. yüzyıla tarihlenen merkezi tapınağın M.S. II. yüzyılda yeniden inşa edildiğini ve Tunç Çağı'nda kurulan yerleşimin M.S. XIII. yüzyıla kadar kullanıldığını ortaya koydu. Alanda 2018 yılında bir konservasyon laboratuvarı kuruldu. 2017'de Académie des Inscriptions et Belles-Lettres tarafından Label d'Archéologie ile ödüllendirilen Labraunda misyonu, aynı zamanda Académie des Inscriptions et Belles-Lettres tarafından verilen Grand Prix d'Archéologie Simone et Cino Del Duca'nın 2020 yılı kazananı oldu.

MUĞLA - LABRAUNDA ANCIENT CITY

Located in the province of Muğla, the Labraunda site is an extra-urban religious complex from the 4th century BC, housing an important regional Carian sanctuary dedicated to Zeus. The archaeological work was initially led by a Swedish team from Uppsala University starting from 1948. Since 2013, archaeological research and excavations, supported by France, have been led by Olivier Henry, professor at Lyon 2 University and member of UMR 5189 HiSoMA, with the support of the AORoc laboratory, UMR 8546, and in partnership with Bilkent University (Ankara) and Istanbul University. Collaboration is also on-going with the Swedish Research Institute in Istanbul (SRII). The research has established that the central temple, dating from the 4th century BC, was rebuilt during the 2nd century AD, and that the site, founded during the Bronze Age, was occupied until the 13th century AD. A conservation laboratory was set up on the site in 2018. The Labraunda mission, which was awarded the "Label d'Archéologie" by the Académie des Inscriptions et Belles-Lettres in 2017, was also the 2020 winner of the Grand Prix d'Archéologie Simone et Cino Del Duca, organised by the Académie des Inscriptions et Belles-Lettres.

Fotoğraf/Fig. Archive of the French Mission of Labraunda (Olivier Henry).

NEVŞEHİR - KAPADOKYA'NIN KAYAYA OYULMUŞ RESİMLERİ: BİLGİ, KORUMA VE GELİŞTİRME ODAKLI PROJE

2006 yılında başlatılan, Tuscia Üniversitesi tarafından yönetilen projenin çalışmaları, araştırmaları ve faaliyetleri disiplinlerarası bir ekip tarafından yürütülüyor. Yapılan çalışmalar Kapadokya'daki tarihi ve sanatsal mirasın bilinmesi, korunması ve değerinin artırılması amacıyla Nevşehir'de yürütülen yüzey araştırmasının yanı sıra geçmişte Şahinefendi'deki Kırk Şehitler Kilisesi'nin, şimdi de Göreme'deki Yeni Tokalı Kilise'nin resimlerini içeren restorasyon projeleriyle bağdaşmaktadır. X. yüzyılın ortalarına tarihlenen bu kilise, "negatif" mimarisinin benzersiz özellikleri ve resimlerinin sanatsal, teknik, malzemeyle ilgili ve ikonografik nitelikleriyle dikkat çekiyor. Resimlerin restorasyonu ise 2011 yılında başladı. Nevşehir Arkeoloji Müzesi ve Konservasyon ve Restorasyon Laboratuvarı ile iş birliği içinde yürütülen restorasyon, Yeni Tokalı Kilise'de etkin olan Konstantinopolis kültürünün resimsel inşasını geri kazandırdı.

NEVŞEHİR - CAPPADOCIA'S ROCK-HEWN PAINTINGS: A PROJECT FOCUSED ON KNOWLEDGE, CONSERVATION, AND ENHANCEMENT

Started in 2006, the studies, research, and activities of the project, directed by Tuscia University, benefit from an interdisciplinary team. They are experts in the fields of knowledge, conservation, and enhancement of the historical and artistic heritage in Cappadocia. They conform to the survey conducted in the province of Nevşehir as well as to the restoration projects, concerning in the past the paintings of the Forty Martyrs church in Şahinefendi and now those of the New Church of Tokalı in Göreme. This church, dating back to the mid-10th century, attracts attention with its unique characteristics of "negative architecture" and the artistic, technical, material, and iconographic qualities of its paintings. The restoration of the paintings began in 2011. The restoration, a collaborative effort with the Nevşehir Archaeological Museum and the Conservation and Restoration Laboratory, retextured the pictorial construction of the Constantinopolitan culture active in the New Church of Tokalı.

Fotograf/Fig: Archive of the Mission in Karia and Kapadokya, Tuscia University of Viterbo Karia ve Kapadokya'daki Misyon Arşivi Tuscia Viterbo Üniversitesi

SİNOP - TARİHİ CEZAEVİ PİLOT RESTORASYON PROJESİ

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın faydalanıcı olduğu bu projeyle Sinop Tarihi Cezaevi'nin restorasyonu tamamlandı.

Ayrıca kültürel miras odaklı diyalogu geliştirmeye yönelik kültür ve sanat alanında bir hibe programı da yürütüldü.

SİNOP - PILOT RESTORATION PROJECT OF SINOP HISTORICAL PRISON

This project, which benefits the Republic of Türkiye Ministry of Culture and Tourism, completed the restoration of Sinop Historical Prison. Additionally, a grant programme aimed at fostering dialogue centred on cultural heritage in the fields of culture and arts was implemented.

42

Fotoğraf/Fig: Göbekli Tepe
(B. Waszk, GT Arşivi, DAI İstanbul)

ŞANLIURFA - GÖBEKLİ TEPE'NİN KÜLTÜREL MİRASI

Göbekli Tepe 2018 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne alındı. Türkiye'nin Şanlıurfa ilinde yer alan Göbekli Tepe, üzerlerinde Çanak Çömleksiz Neolitik Çağ'dan (M.Ö. 10. ve 9. bin yıllar) kalma oyma yabani hayvan temsillerinin ve geometrik motiflerin bulunduğu, genel yapıya entegre edilmiş olarak ayakta duran T şekilli monolitlere sahip anıtsal yapılarıyla ünlü. İlginç şekilde, bu dönem, Yukarı Mezopotamya'daki gezgin avcı-toplayıcı grupların erken yerleşik tarım topluluklarına kademeli geçişiyle örtüşüyor. Kültürel mirası koruma önlemleri, hâlihazırda çıkarılmış olan tarih öncesi yapılara ve bu kritik varlıkların güvence altına alınıp genel ziyaretçi deneyimine dâhil edilmesine odaklanıyor. Leopar Sütunu Yapısı olarak adlandırılan yapıda olduğu gibi on bin yıllık duvarların ve siva zeminlerin korunması dâhil olmak üzere, uygulamalı koruma yöntemleri konusunda yerel personelin eğitilmesi, bu çalışmaların alanda süresiz olarak devam ettirilebilmesine olanak tanıyor.

ŞANLIURFA - CULTURAL HERITAGE AT GÖBEKLİ TEPE

In 2018, Göbekli Tepe was inscribed on the UNESCO World Heritage List. Located in the modern Turkish province of Şanlıurfa, the site is famous for its monumental buildings with integrated T-shaped monoliths with carved representations of wild animals and geometric motifs dating from the Aceramic Neolithic (10th and 9th millennia BCE). Notably, this period overlaps with the gradual transition of mobile hunter-forager groups into early sedentary farming communities in Upper Mesopotamia. Cultural heritage preservation measures have focused on the previously excavated prehistoric buildings, securing these critical assets and incorporating them into the overall visitor experience. Training local staff in the applied conservation methodologies, including securing ten-thousand-year-old walls and plaster floors, for example, in the so-called Leopard Pillar Building, ensures that these works can be continued at the site indefinitely.

Fotoğraf/Fig: EUD Proje Arşivi - EUD Project Archive

ŞANLIURFA - ŞANLIURFA'DA TARİH YENİDEN CANLANIYOR PROJESİ

Neolitik döneme ve insanlığın gelişimine dair önemli bulgular sunan Göbekli Tepe, 1 Temmuz 2018 tarihinde UNESCO'nun prestijli Dünya Mirası Listesi'ne dahil edildi. Avrupa Birliği, Göbekli Tepe Dünya Mirası koruma alanında inşa edilen iki kalıcı çatı örtüsünün yapımına önemli bir destek sağladı. Alman Arkeoloji Enstitüsü (DAI) tarafından tasarlanan bu çatı örtüleri, toplam 4.000 metrekarelik bir alanı kapsıyor. Bu yapılar, kazı alanındaki anıtları zorlu hava koşullarından korumakla kalmayıp aynı zamanda arkeolojik kalıntılara eşsiz bir erişim deneyimi sunuyor. Göbekli Tepe'deki çatı inşaatı, AB eş finansmanı ile T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın hayata geçirdiği "Şanlıurfa'da Tarih Yeniden Canlanıyor" Projesi'nin bir parçası olarak gerçekleştirildi.

ŞANLIURFA - HISTORY REVIVED IN ŞANLIURFA PROJECT

Göbekli Tepe, which offers significant insights into the Neolithic era and the development of human civilisation, was inscribed on UNESCO's prestigious World Heritage List on 1st July 2018. The European Union provided substantial support for the construction of two permanent roofing structures at the Göbekli Tepe World Heritage conservation site. Designed by the German Archaeological Institute (DAI), these roof coverings span a total area of 4,000 square metres. They not only protect the monuments at the excavation site from harsh weather conditions but also offer a unique experience for accessing the archaeological remains. The roof construction at Göbekli Tepe was carried out as part of the "History Revived in Şanlıurfa" Project, co-financed by the EU and implemented by the Republic of Türkiye Ministry of Industry and Technology.

ŞANLIURFA - GAP BÖLGESİNDE KÜLTÜREL MİRASI GELİŞTİRME PROGRAMI

Avrupa Birliği tarafından finanse edilen ve T.C. GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı tarafından yürütülen “GAP Bölgesi’nde Kültürel Mirasın Geliştirilmesi Programı” ile bölgenin tarihi ve kültürel mirasının korunması, kültür turizminin geliştirilmesi, tarım ve kültür turizmi projelerinin desteklenmesi amaçlandı ve böylesi bölgenin sosyoekonomik büyümesine katkıda bulunuldu.

ŞANLIURFA - CULTURAL HERITAGE DEVELOPMENT PROGRAMME IN THE GAP REGION

The “Cultural Heritage Development Programme in the GAP Region,” financed by the European Union and implemented by the Republic of Türkiye GAP Regional Development Administration, aims to preserve the region’s historical and cultural heritage, promote cultural tourism, and support projects related to agricultural and cultural tourism. Through these efforts, the programme has contributed to the region’s socio-economic growth.

ŞANLIURFA - ŞANLIURFA TARİHİ HANLAR BÖLGESİ'NİN SAĞLIKLI HALE DÖNÜŞTÜRÜLMESİ PROJESİ

Şanlıurfa ticari ve sosyal hayatının kalbi olan tarihi hanlar bölgesinde, Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi tarafından cephe yenileme ve sundurma çalışmaları yapıldı ve yön tabelaları yenilendi; tüm çalışmalar bölgenin tarihsel kimliğine uygun olarak gerçekleştirildi.

ŞANLIURFA - REVITALISATION PROJECT FOR THE HISTORICAL INNS DISTRICT OF ŞANLIURFA

The Şanlıurfa Metropolitan Municipality carried out façade renovations, installed new canopies and updated signage in the historical inns district of Şanlıurfa, the heart of the city's commercial and social life. All these works were conducted in a manner that respected and preserved the area's historical identity.

Fotoğraf/Fig: EUD Proje Arşivi - EUD Project Archive

**VAN - VAN'IN TURİSTİK DEĞERLERİ
ORTAYA ÇIKIYOR PROJESİ**

Van Turizm İl Müdürlüğü'nün yürüttüğü proje kapsamında tanıtım filmi yapıldı ve web sitesi tasarlandı. Ayrıca 10.000 turizm rehberi ve 15.000 tanıtım CD'si turizm kuruluşlarına dağıtıldı.

**VAN - REVEALING VAN'S TOURISTIC
ASSETS PROJECT**

The Van Provincial Directorate of Tourism initiated the "Touristic Assets Project," which included the production of a promotional film and the design of a website. 10,000 tourism guidebooks and 15,000 promotional CDs were also created and distributed to tourism organisations.

Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu
Delegation of the European Union to Türkiye

 Uđur Mumcu Cad. No:88, GOP Ankara

 (+90) (312) 459 87 00

delegation-turkiye@eeas.europa.eu

 /euinturkiye /EUDelegationTur /EUinTürkiye
 /eu-in-turkiye @EUinTürkiye

https://www.eeas.europa.eu/delegations/türkiye_tr

https://www.eeas.europa.eu/delegations/türkiye_en

İlgili tüm haklar Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu'na aittir. Bu yayının içeriği, Avrupa Birliği ve Avrupa Komisyonu'nun görüş veya tutumunu yansıtmak zorunda değildir.

All rights are reserved by the Delegation of the European Union to Türkiye. The contents of this publication do not necessarily reflect the position or opinion of the European Union and the European Commission.